

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 lipca 2017r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale III Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Izabela Dehmel

Ławnicy: Janina Kukurenda

Krzysztof Gmerek

Protokolant: prot. sąd. Izabela Dydyń

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Anny Ockert

po rozpoznaniu w dniu 18.04.2016r. i 30.06.2017r. na rozprawie

sprawy z wniosku **T. B. (1) (B.)**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za wykonywanie środków przymusu w sprawie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, sygn. akt III K 238/12

1. Na podstawie art. 552a § 1 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.07.2015r. do dnia 14.04.2016r. i art. 358⁽¹⁾§3 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.07.2015r. do dnia 14.04.2016r. w zw. z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11.03.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016.437) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy T. B. (1)kwotę 80.000 (osiemdziesiąt tysięcy) zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 7.870,75 (siedem tysięcy osiemset siedemdziesiąt złotych siedemdziesiąt pięć groszy) zł tytułem odszkodowania.

2. W pozostałym zakresie wniosek oddala.

3. Na podstawie art. 554 §4 k.p.k. i § 11 ust. 6 i § 17 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy T. B. (1) kwotę 384 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika.

4. Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Janina Kukurenda SSO Izabela Dehmel Krzysztof Gmerek

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 04 listopada 2015 r. (data nadania pisma w placówce Poczty Polskiej: 09 listopada 2015 r.). T. B. (1) wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa zadośćuczynienia i odszkodowania tytułem tymczasowego aresztowania w okresie od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r. w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym Poznań – Stare Miasto w Poznaniu o sygn. akt III K 238/12.

W uzasadnieniu wskazał, że został w sprawie uniewinniony wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2015r. o sygn. akt III K 238/12. Odnosząc się do roszczenia o zadośćuczynienie wskazał, że musiał ukrywać przed współsądzonymi, iż w chwili tymczasowego aresztowania był funkcjonariuszem Policji. Także podniósł, że warunki życia w jednostce penitencjarnej naruszały jego godność, musiał jeść rękami, a dla celów

higienicznych wydano mu tylko jedną rolkę papieru toaletowego. Roszczenie o zadośćuczynienie za pozbawienie wolności opiewa na kwotę łączną 80.000 zł.

Wnioskodawca nadto domagał się kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia za pogorszenie się stanu zdrowia w związku z jego tymczasowym aresztowaniem w sprawie. Wskazał, że na skutek tymczasowego aresztowania doszło do pogorszenia się jego stanu zdrowia i zwiększyły się jego dolegliwości ortopedyczne.

W zakresie roszczenia o odszkodowanie wnioskodawca podał, że domaga się odszkodowania tytułem następujących roszczeń.

Wskazał, że na odszkodowanie składa się kwota 13.527 zł tytułem odszkodowania za szkodę powstałą na skutek poniesienia wydatków na naukę w Wyższej Szkole (...) w P. (zwane dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 3). W uzasadnieniu wskazał, że koszty studiów w Wyższej Szkole (...) w P. wynosiły łącznie kwotę 13.527 zł. Do szkoły tej uczęszczał zaś tylko w tym celu, żeby uzyskać możliwość awansu zawodowego w ramach służby w Policji. Na skutek tymczasowego aresztowania w sprawie został jednak zmuszony pójść na emeryturę mundurową.

Wnioskodawca domaga się nadto kwoty 83.929,60 zł tytułem odszkodowania za różnicę w wynagrodzeniu otrzymywanym w czasie pracy w Policji, a dochodem przysługującym z tytułu świadczenia rentowego za okres od 01 lipca 2010r. do dnia 31 października 2015r. (zwanym dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 4). W uzasadnieniu wniosku wskazał, że różnica pomiędzy jego wynagrodzeniem jako funkcjonariusza Policji o pobieranym świadczeniem rentowym wynosi 1.311,40 zł miesięcznie. W wyżej wymienionym okresie utracony dochód wynosi więc 83.929,60 zł.

Dalej T. B. (1) domaga się kwoty 21.873,60 zł tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z pozbawienia go równoważnika do czynszu najmu lokalu mieszkalnego za lata 2010 – 2015 r. (zwanym dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 5).

Kolejnymi elementami roszczenia łącznego o odszkodowanie było roszczenie w kwocie 10.598,50 zł tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z pozbawienia wnioskodawcy równoważnika za umundurowanie za lata 2011 – 2015 (zwanym dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 6) oraz roszczenie w kwocie 984 zł tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z pozbawienia wnioskodawcy tzw. karpiowego – dodatku do wynagrodzenia przydzielonego przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w P. za lata 2010 – 2015 (zwane dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 7). Odnośnie roszczeń z pkt. 5 – 7 wnioskodawca wskazał w uzasadnieniu, że wyżej wymienione świadczenia utracił na skutek zwolnienia się z Policji. Zwolnienie i przejście na emeryturę było zaś spowodowane tymczasowym aresztowaniem w sprawie.

T. B. (1) w ramach odszkodowania domagał się także kwoty 5.985,55 zł tytułem zapłaty niewypłaconego wynagrodzenia za 2010r. (zwanego dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 8). W uzasadnieniu tego elementu odszkodowania wnioskodawca wskazał, że na skutek tymczasowego aresztowania utracił kwotę 1.877 zł tytułem 1/2 poborów za maj 2010r., kwotę 2.252,40 zł tytułem świadczenia należnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w 2010r., kwotę 625,67 zł tytułem świadczenia należnego za niewykorzystany urlop dodatkowy w 2010r. oraz 1.230,48 zł tytułem nieotrzymanej nagrody rocznej za okres tymczasowego aresztowania.

Dodatkowo T. B. (1) domagał się kwoty 3.511,56 zł tytułem odsetek ustawowych od niewypłaconego wynagrodzenia za 2010r. w kwocie 5.985,55 zł (zwanego dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 9), które nie zostały mu wypłacone we wrześniu 2015r., przy czym odsetki powinny być liczone od dnia 31 grudnia 2010r. do dnia złożenia wniosku.

Wnioskodawca wniósł także o zasądzenie na jego rzecz kwoty 2.107,33 zł tytułem odsetek ustawowych od wynagrodzenia wypłaconego 2 października 2015r. w kwocie 3.031,14 obliczonych za okres od dnia 01 marca 2010r. do dnia złożenia wniosku (zwanym dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 10). W uzasadnieniu tego roszczenia podał, że we wrześniu 2015r. nie otrzymał należnych mu odsetek od wynagrodzenia w kwocie 3.031,14 zł wypłaconego w dniu 02 października 2015r., tj. kwoty 2.107,33 zł.

T. B. (1) wniósł także o zasądzenie na jego rzecz kwoty 1.220,27 zł tytułem odszkodowania za koszty poniesione w związku z dojazdami jego żony do Zakładu Karnego w G. (zwanym dalej roszczeniem o odszkodowanie z pkt. 11). W uzasadnieniu roszczenia wskazał, że odległość z K. do G. wynosi 146 kilometrów, a jego żona przemierzyła tą trasę 5 – krotnie.

Prokurator wniósł o zasądzenie na rzecz T. B. (1) kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty łącznej 4.885,62 zł tytułem odszkodowania za utracone korzyści obejmującej 1/2 wynagrodzenia za miesiąc maj 2010r. tj. 1.516,22 zł, równoważnik za niewykorzystane 18 dni urlopu tj. 1.847,40 zł, równoważnik za niewykorzystane 5 dni urlopu dodatkowego tj. 512,67 zł i wyrównanie nagrody rocznej tj. 1.009,48 zł, pomniejszonej o 25 %, tj. kwoty 3.664,07 zł oraz kwotę 1.220,27 zł tytułem odszkodowania za koszty dojazdu żony T. B. (2) do zakładu karnego. Prokurator nadto wniósł o niezasądzenie odsetek ustawowych, lecz ewentualnie rozważanie zastosowania waloryzacji (k. 371, tom II).

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 01 lutego 2010r. o godzinie 08:50 T. B. (1) został zatrzymany we własnym mieszkaniu na Os. (...) w K.. Postanowieniem o sygn. akt V Ds. 32/08 Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim przedstawił mu zarzuty popełnienia trzech czynów: czynu z art. 228 § 3 w zb. z art. 266 § 2 k.k. w zb. z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (czyn I), czynu z art. 228 § 3 k.k. w zb. z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (czyn II) i czynu z art. 228 § 3 k.k. w zb. z art. 266 § 2 k.k. w zb. z art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (czyn III).

Postanowieniem z dnia 03 lutego 2010r., sygn. akt VII Kp 200/10 Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim, zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 24 lutego 2010r., sygn. IV Kz 70/10 zastosował wobec T. B. (1) środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 10 marca 2010r.

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 09 marca 2010r., sygn. akt VII Kp 281/10 przedłużył okres stosowania tymczasowego aresztowania wobec T. B. (1) do dnia 01 maja 2010r.

Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 01 kwietnia 2010r., sygn. akt V Ds. 32/08 uchylono wobec T. B. (1) stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego w kwocie 50.000 zł.

T. B. (1) został zwolniony z Zakładu Karnego w G. w dniu 01 kwietnia 2010r. W trakcie stosowania tymczasowego aresztowania przebywał w Zakładzie Karnym w G. nieprzerwanie od dnia 03 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r.

Wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2015r., sygn. akt III K 238/12 T. B. (1) został uniewinniony od wszystkich zarzucanych mu czynów. Wyrok uprawomocnił się w dniu 23 czerwca 2015r.

Dowód: dowód z przesłuchania wnioskodawcy T. B. (1) (k. 123 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 129 - 132), protokół zatrzymania T. B. (1) dnia 01 lutego 2010 r. (k. 12 - 13 akt osobowych: część A), odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 03 lutego 2010r., sygn. akt VII Kp 200/10 (k. 4 - 6 akt osobowych: część A), odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 09 marca 2010r., sygn. akt VII Kp 281/10 (k. 8 - 10 akt osobowych: część A), odpis postanowienia Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 01 kwietnia 2010r., sygn. akt V Ds. 32/08 (k. 15 - 16 akt osobowych: część A), informacja o pobytach i orzeczeniach (k. 1 akt osobowych: część A), zawiadomienie o zwolnieniu T. B. (1) (k. 18 akt osobowych: część A), wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2015r., sygn. akt III K 238/12 (k. 191 - 191, rozdział III akt osobowych).

W trakcie osadzenia funkcjonariusze Służby Więziennej polecieli T. B. (2), żeby wobec współosadzonych nie przyznawał się, że jest funkcjonariuszem Policji, jednakże osadzeni dowiedzieli się o powyższym. W związku z tym T. B. (1) spotykał się z ich strony z przejawami agresji werbalnej, utrudniano mu wykonywanie praktyk religijnych, w tym

uniemożliwiano oglądanie mszy świętej w telewizji pomimo, że telewizor był jego własnością. Nie dochodziło jednak do żadnych przejawów przemocy fizycznej wobec T. B. (1) ze strony współosadzonych. Funkcjonariusze Służby Więziennej i Policji zachowywali się wobec niego regulaminowo.

W trakcie osadzenia w Zakładzie Karnym w G. T. B. (1) przebywał każdorazowo w celach 3 – osobowych. W całym okresie jego osadzenia norma 3 m⁽²⁾ na jednego osadzonego była zachowana.

Krótko po tymczasowym aresztowaniu T. B. (1), M. B. dowiedziała się, że jest w ciąży. Z uwagi na to, że od kilku lat starali się o dziecko T. B. (1) bardzo bał się o żonę i dziecko, czuł się całkowicie bezradny i załamany.

Dowód: dowód z przesłuchania T. B. (1) (k. 123 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 129 - 132), notatka służbowa funkcjonariusza Działu Ewidencji Zakładu Karnego w G. (k. 109).

T. B. (1) służył w Policji począwszy od dnia 15 lutego 1995r. do dnia 01 czerwca 2010r. Rozkazem personalnym nr (...) z dnia 16 lutego 2010r. (...) Komendant Wojewódzkiej Policji w P. zawiesił T. B. (1) w czynnościach służbowych od dnia 01 marca 2010r. do dnia 31 maja 2010r. w związku z przedstawieniem mu w dniu 02 lutego 2010r. zarzutu popełnienia przestępstw z art. 228 § 3 k.k. i inne w sprawie prowadzonej przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim pod sygn. akt V Ds. 32/08.

Zwolnienie T. B. (1) z Policji w dniu 01 czerwca 2010r. nastąpiło na jego prośbę rozkazem personalnym (...) Komendanta Wojewódzkiego Policji w P. z dnia 24 maja 2010r.

Dowód: dowód z przesłuchania wnioskodawcy T. B. (1) (k. 123 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 129 - 132), karta przebiegu służby T. B. (1) (k. 1 akt osobowych), rozkaz personalny (...) Komendanta Wojewódzkiego Policji w P. (rozdział III, k. 159 – 159v akt osobowych), rozkaz personalnym (...) Komendanta Wojewódzkiego Policji w P. (k. 163, rozdział III akt osobowych), protokół z dnia 07.07.2010r. określający przebieg i warunki służby T. B. (1) (k. 175 rozdział III akt osobowych).

W związku z tymczasowym aresztowaniem T. B. (1) wypłacono mu tylko połowę wynagrodzeń miesięcznych za miesiące marzec i kwiecień 2010r. Wobec wydania wyroku uniewinniającego, wypłacono T. B. (2) zaległą część uposażenia za okres od dnia 01 marca 2010r. do dnia 30 kwietnia 2010r. w kwocie łącznej 3.754,00 zł brutto, tj. w kwocie łącznej 3.031,14 zł netto.

Z uwagi na zwieszenie T. B. (1) w czynnościach służbowych również wynagrodzenie za miesiąc maj 2010r. zostało wypłacone tylko w połowie. Pismem z dnia 01 października 2015r. odmówiono T. B. (1) wypłaty pozostałej 1/2 części wynagrodzenia za miesiąc maj 2010 r. Wskazano przy tym na art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 06 kwietnia 1990r. o Policji. Także odmówiono mu wypłaty świadczenia pieniężnego za niewykorzystany urlop w 2010r. Wynika to z tego, że był zawieszony w okresie od dnia 01 marca do 31 maja 2010 r. w wykonywaniu czynności służbowych. W dalszej kolejności odmówiono wyrównania nagrody rocznej za 2010 r. do wysokości 5 miesięcy 1 dnia jednomiesięcznego uposażenia.

Za maj 2010 r. wypłacono T. B. (2) uposażenie w kwocie 1.877,00 zł brutto. W związku z jego zwolnieniem ze służby wypłacono mu także ekwiwalent za urlop wypoczynkowy za 10 dni za 2009r. i 8 dni za 2010r. w kwocie łącznej 2.252,40 zł brutto. Wypłata nastąpiła w 2010r.

Jeżeli T. B. (1) nie byłby tymczasowo aresztowany i zawieszony w obowiązkach służbowych w 2010r. oraz zakończyłby służbę dnia 01 czerwca 2010r., to uzyskałby świadczenie w kwocie 1.847,40 zł netto tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wymiarze 18 dni, oraz ekwiwalent w kwocie 512,67 zł netto za 5 dni urlopu dodatkowego, kwotę 1.009,48 zł netto tytułem wyrównania nagrody rocznej i kwotę 1.516,07 zł netto tytułem 1/2 wynagrodzenia za okres od 01 maja do 31 maja 2010r.

Dowód: dowód z przesłuchania wnioskodawcy T. B. (1) (k. 123 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 129 - 132), Pismo Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia KWP w P. do T. B. (2) z dnia 01.10.2015r. (k. 208 – 211, rozdział III akt

osobowych), pismo Naczelnika Wydziału Finansów KWP w P. (k. 347 - 348), faks pisma Zastępcy Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia z dnia 28 czerwca 2017 r. (k. 369).

W związku z podnoszeniem wykształcenia ogólnego, w dniu 15 października 2009r. T. B. (1) zawarł umowę z (...) Komendantem Wojewódzkim Policji w P. na mocy której udzielono mu w roku akademickim 2009/2010 płatnego urlopu okolicznościowego w wymiarze 21 dni roboczych w związku z przygotowaniem pracy magisterskiej oraz przygotowaniem się i przystąpieniem do egzaminu magisterskiego. Studia licencjackie i magisterskie T. B. (1) odbywał w ramach podnoszenia wykształcenia ogólnego bez skierowania.

T. B. (1) ukończył w Wyższej Szkole (...) w P. studia 1-go stopnia na kierunku zarządzanie oraz studnia 2-go stopnia na kierunku Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna. Każdorazowo był studentem trybu niestacjonarnego. T. B. (1) dokonał wpłat tytułem czesnego za studia w łącznej kwocie 13.527 zł.

Dowód: dowód z przesłuchania T. B. (1) (k. 123 - 128), kserokopia umowy pomiędzy T. B. (2), a (...) Komendantem Wojewódzkim Policji w P. (k. 12), zaświadczenie Wyższej Szkoły (...) z dnia 08.04.2015r. (k. 16), wykaz wpłat czesnego przez T. B. (1) (k. 17 - 19).

T. B. (2) leczył się psychiatrycznie poczynawszy od 30 września 2003r. W toku postępowania o odszkodowanie trzy zespoły biegłych psychiatrów i psychologów nie były w stanie wydać ostatecznej opinii na temat stanu zdrowia psychicznego T. B. (1). Zdaniem biegłych, wiele symptomów, które prezentuje T. B. (2), może sugerować występowanie choroby psychicznej. Mogą na to wskazywać także dane z dokumentacji medycznej. Jednoznaczna wypowiedź biegłych wymagałaby przeprowadzenia obserwacji T. B. (1) w warunkach szpitalnych, na co ten nie wyraził zgody.

W sferze zdrowia fizycznego biegli lekarze rozpoznali na dzień 01 lutego 2010r. u T. B. (1) zespół bólowy kręgosłupa szyjnego (dyskopatia C5 - C6, naczyniak trzonu C5) i lędźwiowo - krzyżowego (dyskopatia L4 - L5) w wywiadzie - bez objawów korzeniowych i bez ubytkowych objawów neurologicznych, C. pourazową (pourazowe zawroty głowy i bóle głowy, szumy uszne, zaburzenia lekowe), pourazowy prawostronny niedosłuch, nadciśnienie tętnicze I stopnia, chondropatię rzepek i astmę oskrzelową w wywiadzie. Biegli nie stwierdzili, żeby w związku z tymczasowym aresztowaniem T. B. (1) w sprawie doszło do pogorszenia się jego stanu zdrowia fizycznego.

Dowód: dowód z przesłuchania wnioskodawcy T. B. (1) (k. 126 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 131 - 132), kserokopia historii choroby poradni zdrowia psychicznego (k. 28 - 50v), opinia biegłych lekarzy psychiatrów i psychologa z dnia 11.06.2016r. (k. 228 - 231), pismo biegłych psychiatrów i psychologa z dnia 19.07.2016r. (k. 253), opinia biegłych psychiatrów z dnia 22.08.2016r. (k. 267 - 268), opinia biegłych lekarzy psychiatrów i psychologa z dnia 29.12.2016 r. (k. 289 - 293), opinia sądowo - lekarska Uniwersytetu Medycznego w P. - Katedra i Zakład Medycyny Sądowej z dnia 16.03.2017r. (k. 322).

W związku z zakończeniem służby w Policji T. B. (1) złożył wniosek o przyznanie mu renty, jak i emerytury. Decyzją z dnia 21 lutego 2011r. przyznano mu policyjną rentę inwalidzką z mocą wsteczną od dnia 02 czerwca 2010r. Wyплаты świadczenia następowały w różnych kwotach. Obecnie T. B. (1) zaliczony został do pierwszej grupy inwalidztwa, przy czym inwalidztwo powstało w związku ze służbą.

Dowód: dowód z przesłuchania T. B. (1) (k. 123 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 129 - 132), wniosek o przyznanie emerytury i renty mundurowej z 01.06.2010r. (k. 197 - 200), orzeczenie nr. (...) Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA w P. (k. 203 - 206), odpis decyzji o ustaleniu prawa do policyjnej renty inwalidzkiej z dnia 21.02.2011r. (k. 207 - 209), odpis orzeczenia nr (...) Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA w P. (k. 210 - 211), odpis decyzji o zmianie policyjnej renty inwalidzkiej z dnia 27.01.2012r. (k. 212 - 214), odpis orzeczenia Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSW w P. z dnia 07.01.2015r. (k. 215 - 217), odpis decyzji z dnia 04.02.2015r. (k. 218), wykaz płatności z tytułu renty policyjnej na rzecz T. B. (1) (k. 350 - 352).

W okresie zatrzymania i tymczasowego aresztowania M. B. 5 razy była w G. celem zobaczenia się z mężem. Widziała się z nim w okresie posiedzenia aresztowego oraz 2 - krotnie w Zakładzie Karnym. Jeden raz, kiedy przyjechała

na widzenie, została poinformowana, że nie udzielono jej widzenia. Ostatni raz M. B. pojechała do G. w celu odebrania męża w związku z uchyleniem tymczasowego aresztowania. M. B. dojeżdżała każdorazowo do G. z miejsca zamieszkania rodziny, tj. z Osiedla (...) w K., samochodem marki V. (...). Odległość wynosiła 146 km.

Po zatrzymaniu T. B. (1) w miejscu zamieszkania sąsiedzi przejawiali częściowo wrogość wobec niego i jego rodziny. Nieustalona osoba włożyła do wózka dziecięcego rodziny B. brudną kulę śniegową oraz zostawiła piasek na ich wycieracze.

Dowód: dowód z przesłuchania T. B. (1) (k. 123 - 128), zeznania świadka M. B. (k. 129 - 132), wydruk z Google (k. 13), kserokopia dowodu rejestracyjnego samochodu V.T. B. (1) (k. 14).

Dowód z przesłuchania wnioskodawcy T. B. (1) jest w pełni wiarygodny (k. 123 - 128).

Treść przesłuchania T. B. (1) dotycząca jego służby w Policji i postępowania karnego znajduje potwierdzenie w pozostałych wiarygodnych dowodach, tj. w zeznaniach świadka M. B. oraz w dowodach z dokumentów.

Odnosnie okoliczności zatrzymania i tymczasowego aresztowania treść przesłuchania wnioskodawcy koresponduje, co do samego faktu zatrzymania i tymczasowego aresztowania odpowiednio z protokołem zatrzymania, postanowieniami o tymczasowym aresztowaniu i przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania. Osadzenie T. B. (1) jako tymczasowo aresztowanego w Zakładzie Karnym w G. potwierdzają nadto dokumenty zgromadzone w jego aktach osobowych tymczasowo aresztowanego część A i B.

Sąd uznał treść przesłuchania T. B. (1) za wiarygodną odnośnie tego, że zatrzymanie go w miejscu zamieszkania wiązało się z założeniem mu kajdanków i czynnościami funkcjonariuszy w obrębie jego mieszkania. Potwierdziła to w zeznaniach M. B.. Także wiarygodna jest treść przesłuchania wnioskodawcy odnośnie warunków życia w jednostce penitencjarnej. Kierując się doświadczeniem życiowym i zasadami racjonalnego rozumowania wiarygodnym jest, że jako funkcjonariusz Policji był zagrożony działaniami nieregulaminowymi ze strony współosadzonych, w tym przemocą fizyczną. Logicznym następstwem tego stanu rzeczy były próby ukrywania przez T. B. (2) wobec współosadzonych służby w Policji. To samo dotyczy przejawów agresji słownej ze strony współosadzonych w związku z ujawnieniem, że jest on policjantem.

Sąd uznał za wiarygodną treść przesłuchania T. B. (1) odnośnie jego stanu zdrowia fizycznego, jak i psychicznego przed, w trakcie oraz po zwolnieniu go z jednostki penitencjarnej. W tym miejscu podkreślenia wymaga jednak, że nadanie przymiotu wiarygodności tej części przesłuchania następuje w tym sensie, że Sąd nie kwestionował twierdzeń wnioskodawcy uznając, że są one zgodne z jego wewnętrznym przeświadczeniem, co do własnego stanu zdrowia. Dotyczy to zwłaszcza kwestii pogorszenia się jego stanu zdrowia na skutek tymczasowego aresztowania. Jak wykazano w ustaleniach stanu faktycznego, Sąd w oparciu o opinię biegłych, nie stwierdził, żeby stan zdrowia fizycznego T. B. (1) uległ pogorszeniu w związku z jego tymczasowym aresztowaniem, co jednakże nie podważa przekonania o powyższym wnioskodawcy, który jako laik siłą rzeczy przedstawił wyłącznie swoją subiektywną ocenę, nie popartą odpowiednią wiedzą medyczną.

Odnosnie widzeń udzielonych żonie treść przesłuchania T. B. (1) koresponduje z odpowiednimi zeznaniami M. B.. Zatem także w tym zakresie treść przesłuchania T. B. (1) jest wiarygodna.

Zeznania świadka M. B. są w pełni wiarygodne (k. 129 - 132). Znajdują one potwierdzenie w treści przesłuchania T. B. (1), jak również zgromadzonych dokumentach odnośnie faktu zatrzymania i tymczasowego aresztowania, warunków jego osadzenia w jednostce penitencjarnej, jak i częstotliwości widzeń.

Zeznaniom M. B. w części dotyczącej stanu zdrowia męża Sąd nadał przymiot wiarygodności z tym samym uzasadnieniem, jak w wypadku odpowiednich fragmentów dowodu z przesłuchania wnioskodawcy. M. B. nie posiada fachowej wiedzy medycznej, jest zaangażowana emocjonalnie w sprawę, w konsekwencji jej zeznania odnośnie

stanu zdrowia męża są odzwierciedleniem własnych obserwacji i przekonań i nie korespondują z ustaleniami stanu faktycznego.

Kierując się doświadczeniem życiowym i zasadami racjonalnego rozumowania Sąd uznał za wiarygodne zeznania M. B. w których wskazała, że po zatrzymaniu męża rodzina spotykała się z nieprzyjawnymi zachowaniami ze strony otoczenia w miejscu zamieszkania. Fakt zatrzymania T. B. (1), w szczególności że był on funkcjonariuszem policji, z pewnością odbił się szerokim echem w społeczności lokalnej i był znany sąsiadom. Nieprzychylność otoczenia i wrogie reakcje są często spotykaną formą reakcji na takie zdarzenia i dotyczą nie tylko tymczasowo aresztowanych, ale również członków ich rodzin.

W pełni wiarygodne są opinie o stanie zdrowia psychicznego T. B. (1) z dnia 11.06.2016r. (k. 228 - 231), z dnia 22.08.2016r. (k. 267 - 268) oraz z dnia 29.12.2016 r. (k. 289 - 293). W opiniach każdorazowo przedstawiono obszerną i szczegółową analizę stanu zdrowia psychicznego wnioskodawcy. Wnioski wszystkich opinii są przy tym jednakowe. Biegli wskazali, że w obecnym stadium badania niemożliwym jest udzielenie stanowczej odpowiedzi, czy na skutek tymczasowego aresztowania T. B. (1) doszło do pogorszenia się jego stanu zdrowia psychicznego. Taka odpowiedź byłaby tylko możliwa po dokonaniu obserwacji T. B. (1) w warunkach szpitala psychiatrycznego. Na marginesie należy podkreślić, że wiarygodności wyżej wymienionych opinii o stanie zdrowia psychicznego nie podważa treść opinii (...) w P. – Zakład Medycyny Sądowej dotycząca stanu zdrowia fizycznego T. B. (1) (k. 322), w której biegli zajęli wstępne stanowisko, że na skutek tymczasowego aresztowania T. B. (1) doszło do pogorszenia się stanu zdrowia przejawiającego się poczuciem niewydolności psychofizycznej pod postacią przewlekłej reakcji sytuacyjnej dezadaptacyjnej (s. 19 - 20 opinii). Biegli jednak sami w opinii stwierdzili, że zagadnienie to pozostaje w gestii orzeczniczej biegłego z dziedziny psychiatrii.

Sąd uznał także za w pełni wiarygodną opinię (...) w P. – Zakład Medycyny Sądowej dotycząca stanu zdrowia fizycznego T. B. (1). Opinia została sporządzona przez specjalistów z dziedzin medycyny dotyczących schorzeń stwierdzonych u wnioskodawcy. Zawiera opis dostarczonej dokumentacji medycznej i rentowej. Szczegółowo opisane zostało także badanie sądowo - lekarskie przeprowadzone w dniu 26.01.2017r. Wnioski odnośnie schorzeń fizycznych są jednoznaczne i stanowcze, nie były również kwestionowane przez strony w toku procesu, a w związku z tym należało uznać je za bezsporne. Biegli wskazali także na pogorszenie się stanu zdrowia T. B. (1) przejawiające się poczuciem niewydolności psychofizycznej, co jednakże nie zostało kategorycznie potwierdzone w opiniach biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii, przy czym podstawą wniosków opinii psychiatrycznych była niemożność pełnej oceny stanu zdrowia psychicznego T. B. (1) z uwagi na niewyrażenie przez niego zgody na obserwację w warunkach szpitalnych.

Za w pełni przydatne Sąd uznał zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów. Zostały one sporządzone w wymaganej formie, przez uprawnione do tego podmioty, w granicach ich kompetencji. Ich autentyczności oraz prawdziwości treści w nich zawartych nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd przez wzgląd na wyżej podane cechy tychże dokumentów nie uznał za konieczne czynienia tego z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań prawnych należy stwierdzić, że ocena prawna zasadności roszczenia powinna zostać dokonana na gruncie przepisów Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym w okresie od dnia 01 lipca 2015r. do dnia 14 kwietnia 2016r. Wynika to z treści art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11.03.2016r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dn. 01.04.2016 r.). Zgodnie z art. 25 ust. 3 cytowanej ustawy postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia, tj. m. in. w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia na gruncie k.p.k., wszczęte i niezakończone do dnia 15.04.2016r., toczy się do jego zakończenia według przepisów dotychczasowych.

W niniejszej sprawie wniosek T. B. (1) o odszkodowanie i zadośćuczynienie został nadany w placówce Poczty Polskiej w dniu 09.11.2015 r. (k. 75). Zatem wszczęcie postępowania w sprawie nastąpiło w okresie obowiązywania stanu

prawnego obowiązującego w okresie od dnia 01.01.2015r. do dnia 14.04.2016r. i w konsekwencji w sprawie mają zastosowanie przepisy k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w tym okresie.

Art. 558 k.p.k. stanowi, że w sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie i niesłuszne stosowanie środków przymusu przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym kodeksie.

Istotne są w tym zakresie dwie zasady wyrażone w k.p.c., które na mocy art. 558 k.p.k. znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie. Są nimi zasada ciężaru dowodowego spoczywającego na stronie dochodzącej swojego roszczenia oraz zakaz orzekania ponad żądanie.

Odnosnie pierwszej wymienionej zasady wskazać należy, że w przepisach art. 558 k.p.k. w zw. z art. 232 k.p.c. i w zw. z art. 187 k.p.c. w zw. z art. 167 k.p.k. *expressis verbis* stanowi się, iż wnioskodawca obowiązany jest do wskazania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi się skutki prawne, co podlega kontroli sądu na podstawie art. 2 § 2 k.p.k. (vide: teza do wyroku SA w Gdańsku, z dn. 25.08.2015, II AKa 251/15). Artykuł 187 § 1 pkt. 1 k.p.c. stanowi bowiem, że pozw powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna. W art. 232 k.p.c. zawarta jest zaś norma prawna, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

Drugą wyżej wymienioną zasadę wyraża treść art. 321 § 1 k.p.c. Zgodnie z nim Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.

Przechodząc do analizy zasadności poszczególnych roszczeń T. B. (1) należy odnieść się każdorazowo do treści art. 552a § 1 k.p.k.

Zgodnie z art. 552a § 1 k.p.k. w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia wobec niego postępowania w wypadkach innych niż określone w art. 552 § 1-3 oskarżonemu przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonywania wobec niego w tym postępowaniu środków przymusu, o których mowa w dziale VI.

W sprawie bezspornie stosowano wobec T. B. (1) środki przymusu w postaci zatrzymania i tymczasowego aresztowania w okresie od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r. T. B. (1) został prawomocnie uniewinniony od stawianych mu zarzutów wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2015r. o sygn. akt III K 238/12. Wyrok uprawomocnił się w dniu 23 czerwca 2015r. Zatem spełnione są warunki formalne do dochodzenia roszczeń o zadośćuczynienie za krzywdę i odszkodowanie za szkodę wyrządzone zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem.

Częściowo zasadnym jest roszczenie T. B. (1) o zadośćuczynienie za zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie w okresie od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r.

Na podstawie art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się. Kodeks cywilny nie zawiera definicji dobra osobistego, lecz w art. 23 k.c. zawarto katalog otwarty dóbr osobistych. W nim wskazano jako dobro osobiste m.

in. wolność, zdrowie i część człowieka. Orzecznictwo i doktryna dokonały w oparciu o treść art. 23 k.c. definicji pojęcia dobra osobistego. W konsekwencji należy stwierdzić, że dobra osobiste, to wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z osobą ludzką, decydujące o jej byciu, pozycji w społeczeństwie, a będące wyrazem jej odrębności psychicznej i fizycznej oraz możliwości twórczych, uznane powszechnie w społeczeństwie i akceptowane przez dany system prawny (Edward Gniewek (red.), Kodeks cywilny – Komentarz, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 4, rok wydania: 2010).

W sprawie doszło do naruszenia dóbr osobistych T. B. (1) w postaci wolności i czci.

Jest rzeczą oczywistą, że stosowanie środków przymusu w postaci zatrzymania i tymczasowego aresztowania skutkowało w wypadku T. B. (1) naruszeniem jego dobra osobistego w postaci wolności. Okres naruszenia dobra wynosi w tym wypadku dwa miesiące, tj. od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r.

Skutkiem zatrzymania i tymczasowego aresztowania T. B. (1) było także naruszenie jego dobra osobistego, jakim jest część. T. B. (1) posiadał nienaganną reputację, był pozytywnie postrzeganym i szanowanym człowiekiem zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w miejscu pracy. W związku z tymczasowym aresztowaniem postrzeganie osoby wnioskodawcy uległo zmianie, w środowisku sąsiedzkim zarówno on, jak i jego rodzina odczuwali nieprzychylnie nastawienie sąsiadów, czego przejawem były również niewłaściwe zachowania skutkujące zanieczyszczeniem należących do nich przedmiotów. Skutkiem takich działań było podjęcie przez M.i T. B. (1) decyzji o wyprowadzeniu się z dotychczasowego miejsca zamieszkania.

Wskazać należy również, że T. B. (1) był funkcjonariuszem policji, a więc osobą, która w sposób szczególny z racji sprawowanej służby zobowiązana była do uczciwości i przestrzegania porządku prawnego. Zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie T. B. (1), który przez całe życie zawodowe stał na straży tychże zasad, bez wątplenia nadszarpnęło, jeśli nie zniszczyło jego dobre imię. Pamiętać należy bowiem, że zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie było skutkiem postawienia T. B. (1) zarzutów o charakterze korupcyjnym związanych z niedopełnieniem przez niego obowiązków służbowych, co dla funkcjonariusza policji było tym bardziej dotkliwe, godziło w jego dobre imię i godność.

W sprawie Sąd nie ustalił, żeby tymczasowe aresztowanie T. B. (1) skutkowało naruszeniem jego dobra osobistego w postaci zdrowia. Biegli odnosząc się do zdrowia fizycznego wnioskodawcy wyraźnie wskazali, że na skutek tymczasowego aresztowania w sprawie nie doszło do jego pogorszenia (k. 322). Nie było także podstaw do przyjęcia, że tymczasowe aresztowanie w sprawie skutkowało pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego T. B. (1). W sprawie uzyskano opinie trzech zespołów biegłych lekarzy psychiatrów i psychologów. We wszystkich opiniach wskazano, że ocena skutków tymczasowego aresztowania w odniesieniu do stanu zdrowia psychicznego T. B. (1) będzie możliwa dopiero po dokonaniu obserwacji w warunkach szpitala psychiatrycznego. T. B. (1) znał treść wszystkich opinii sądowo - psychiatrycznych, w tym w szczególności ich wnioski. Pomimo tego jednak nie poddał się obserwacji w warunkach szpitala psychiatrycznego. W sprawie jest reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru. Niepoddanie się obserwacji sądowo-psychiatrycznej oznacza niewykazanie przez wnioskodawcę faktów, z których wywodzi skutki prawne tj. nie wykazał on pogorszenia się jego stanu zdrowia psychicznego na skutek tymczasowego aresztowania. Tym samym - kierując się treścią art. 558 k.p.k. w zw. z art. 232 k.p.c. - nie było podstaw do stwierdzenia pogorszenia się stanu zdrowia psychicznego T. B. (1) na skutek stosowania wobec niego tymczasowego aresztowania, a w konsekwencji nie ustalono naruszenia jego dobra osobistego w postaci zdrowia.

W orzecznictwie przyjmuje się, że suma zadośćuczynienia pieniężnego, mająca rekompensować krzywdę doznaną przez tymczasowo aresztowanego winna być „odpowiednia”. Pojęcie to ma wprawdzie charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się pewne kryteria, którymi należy kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc winno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Określając wysokość zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę nie tylko czas trwania odosobnienia, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tego środka, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające, konieczność poddania się rygorom związanym z pobytem w warunkach izolacji, negatywną

ocenę środowiska, utratę dobrego imienia. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp., by nie pozostało poczucie krzywdy tymczasowo aresztowanego, ale i by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych.

W realiach niniejszej sprawy T. B. (1) był zatrzymany i tymczasowo aresztowany przez okres 60 dni. Dolegliwość wynikająca z zatrzymania i tymczasowego aresztowania była w niniejszej sprawie szczególnie wysoka. T. B. (1) jako funkcjonariusz Policji mógł obawiać się ze strony współosadzonych agresywnych, nieregulaminowych działań. Faktycznie zresztą współosadzeni byli wobec niego agresywni w sferze werbalnej, kiedy dowiedzieli się, że jest funkcjonariuszem Policji. Nadto uniemożliwiali mu oglądanie mszy świętej w telewizji, co dla osoby wierzącej i praktykującej, znajdującej się do tego w trudnej sytuacji życiowej mogło być szczególnie bolesne i trudne. Również informacja o tym, że M. B. po wielu latach starań jest w ciąży i w tak ważnym czasie pozostała bez opieki męża, mogło wywoływać u wnioskodawcy frustrację i poczucie bezsilności. Dodatkowo stres wywołany tymczasowym aresztowaniem męża bez wątplenia mógł odbić się negatywnie na zdrowiu M. B. i dziecka, co stanowiło dodatkowy powód do obaw i cierpień wnioskodawcy.

Do tych okoliczności należy dodać również „normalne” dolegliwości związane z osadzeniem w jednostce penitencjarnej jak brak prywatności i trudne warunki higieniczne.

Także naruszenie dobra osobistego w postaci czci było znaczące, co szczegółowo omówione zostało powyżej.

Mając powyższego okoliczności na względzie Sąd uznał za zasadne przyznanie T. B. (2) zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł.

Odnosząc się do roszczeń T. B. (1) o odszkodowanie Sąd na wstępie pragnie zauważyć, że w polskim systemie prawa cywilnego brak jest normatywnej definicji szkody. Szkada jest pojęciem o charakterze doktrynalnym. Artykuł 361 § 2 k.c. wskazuje jedynie na zakres szkody podlegającej naprawieniu, nie będąc źródłem jurydycznej definicji samego pojęcia „szkada” (vide: wyrok SN z dn. 25.01.2007r., V CSK 423/06, LEX nr 277311). Można przyjąć, że szkodą jest uszczerbek majątkowy, czyli zmniejszenie się majątku wskutek określonego zdarzenia, z pominięciem tych, które zależą od woli doznającego uszczerbku (por. np. F. Błahuta (w:) Kodeks..., s. 871). Szkodę definiuje się również jako wszelkie uszczerbki w dobrach lub interesach prawnie chronionych, których poszkodowany doznał wbrew swej woli (vide: Z. Radwański, Zobowiązania..., s. 83). Pomijając element woli poszkodowanego, definiuje się szkodę również jako każdy uszczerbek w dobrach prawnie chronionych, z którym ustawa wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej (Z. Banaszczyk (w:) Kodeks..., s. 723 i wskazywani tam autorzy). Najistotniejszy podział szkody wynika z brzmienia art. 361 § 2 k.c. Z przepisu tego wynika, że szkoda polega albo na stracie, którą poniósł poszkodowany (damnum emergens), albo pozbawieniu poszkodowanego korzyści, które mógłby uzyskać, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans). Strata (damnum emergens) to każde pogorszenie się sytuacji majątkowej (zmniejszenie aktywów lub zwiększenie pasywów) poszkodowanego, w wyniku czego poszkodowany staje się uboższy, niż był przed doznaniem szkody (A. Rembieliński (w:) Kodeks..., s. 276). Inaczej rzecz ujmując, stratą jest pomniejszenie majątku poszkodowanego, polegające na zmniejszeniu, uszczupieniu aktywów poprzez zniszczenie, utratę lub uszkodzenie określonych składników majątkowych, albo obniżenie ich wartości. Stratą będzie również zwiększenie, przybycie pasywów poprzez np. powstanie nowych zobowiązań albo ich zwiększenie. Z kolei szkoda związana z utraconymi korzyściami (lucrum cessans) polega na tym, że majątek poszkodowanego nie wzrósł tak, jakby się to stało, gdyby nie nastąpiło zdarzenie, z którym połączona jest czyjaś odpowiedzialność. W orzecznictwie przyjęto, że szkodą w przypadku utraconych korzyści jest szkoda, którą określa to, co nie weszło do majątku poszkodowanego na skutek zdarzenia wyrządzającego tę szkodę, a inaczej mówiąc, to, co weszłoby do majątku poszkodowanego, gdyby zdarzenie wyrządzające szkodę nie nastąpiło (wyrok SN z dn. 18.01.2002r., I CKN 132/01, LEX nr 53144). Szkada w postaci utraconych korzyści ma zawsze charakter hipotetyczny i do końca nieweryfikowalny. Nie można bowiem mieć z reguły pewności, czy dana korzyść zostałaby osiągnięta przez poszkodowanego, gdyby nie zdarzenie szkodzące. Jednak szkoda taka musi być przez poszkodowanego wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, aby uzasadniała ona w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła (por. wyrok SN z dn. 03.10.1979 r., II CR 304/79, OSNCP 1980, nr 9, poz. 164; wyrok SN z dn. 28.01.1999r., III CKN 133/98, niepubl.; wyrok SN z

dn. 21.06.2001r., IV CKN 382/00, niepubl.; wyrok SN z dn. 28.04.2004r., III CK 495/02, niepubl.; wyrok SN z dn. 23.06.2004 r., V CK 607/03, LEX nr 194103; wyrok SN z dn. 26.01.2005r., V CK 426/04, niepubl.; A. Rembieliński (w:) Kodeks..., s. 277).

Przepis art. 361 § 2 k.c. w części dotyczącej utraconych korzyści wymaga przyjęcia hipotetycznego przebiegu zdarzeń i ustalenia wysokiego prawdopodobieństwa utraty korzyści. Ustawodawca nie wskazał bliższych kryteriów budowania tych hipotez, pozostawiając je wiedzy i doświadczeniu życiowemu składu orzekającego, stosowanym odpowiednio do okoliczności sprawy (vide: wyrok SN z dn. 14.10.2005 r., III CK 101/05, LEX nr 187042). Dla ustalenia zaistnienia szkody oraz jej wysokości porównujemy rzeczywisty stan majątku po zdarzeniu sprawczym ze stanem hipotetycznym, czyli takim, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie sprawcze; innymi słowy bada się stan majątkowy przed i po nastąpieniu zdarzenia szkodzącego dla wykrycia różnicy w stanie majątkowym (tzw. metoda dyferencycyjna, różnicowa). W praktyce jednak nie bada się różnicy pomiędzy całym hipotetycznym majątkiem poszkodowanego, a całym rzeczywistym jego majątkiem, lecz różnice w określonej części tego majątku, która została dotknięta zdarzeniem szkodzącym.

Na skutek tymczasowego aresztowania T. B. (1) doznał wyłącznie szkody w łącznej wysokości 7.870,75 zł.

Nie ma podstaw do zasądzenia na rzecz T. B. (1) kwoty 13.527 zł tytułem odszkodowania za wydatki na czesne w Wyższej Szkole (...) w P. (roszczenie o odszkodowanie z pkt. 3). Sąd nie kwestionuje, że T. B. (1) uczęszczał na wyżej wymienione studia w celu zwiększenia swoich kwalifikacji zawodowych i tym samym poprawienia swoich możliwości rozwoju zawodowego jako funkcjonariusz Policji. Wydatki poniesione przez T. B. (1) na czesne nie stanowią jednak szkody. Za poczynione wydatki tytułem czesnego miał możliwość uzyskania wyższego wykształcenia, obecnie legitymuje się tytułem naukowym magistra. Zatem doszło do jego wzbogacenia na skutek zwiększenia jego wykształcenia i tym samym kompetencji zawodowych. Studia licencyjne odbył na kierunku zarządzanie i marketing w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i porządkiem publicznym (k. 19 Rozdział I akt osobowych). Tytuł magistra uzyskał na kierunku Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna (k. 16). Wykształcenie w zakresie studiów licencyjnych pozostaje w związku ze służbą w Policji, jednak może być także wartościowe z punktu widzenia prywatnych podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony. Wykształcenie w zakresie studiów 2 - go stopnia nie pozostaje w związku merytorycznym z pracą w Policji. Dodatkowo należy stwierdzić, że T. B. (1) nie został przez pracodawcę skierowany ani na studia licencyjne, ani na magisterskie (k. 12). Także brak jest w jego aktach osobowych informacji, że przełożeni zamierzali awansować go w związku z uzyskaniem wyższego wykształcenia.

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że wydatki na czesne nie pogorszyły faktycznie stanu majątkowego T. B. (1). Za poczynione wydatki uzyskał wyższe wykształcenie i tytuł naukowy magistra. Profil kierunków studiów, co do zasady, nie wyklucza wykorzystania nabytych umiejętności w pracy innej niż w Policji, a jego pozycja jako pracownika wzrosła w porównaniu do okresu, kiedy tylko legitymował się wykształceniem średnim.

Wskazać należy ponadto, że w realiach niniejszej sprawy konieczne było wykazanie związku przyczynowego pomiędzy tymczasowym aresztowaniem, a powstałą szkodą. To, że T. B. (1) nie może wykorzystać zdobytego wykształcenia w służbie w Policji nie wynika ze stosowania wobec niego tymczasowego aresztowania, ale z faktu zakończenia służby w Policji. Niewątpliwie przejście na emeryturę przez T. B. (1) pozostawało w związku z toczącym się wobec niego postępowaniem karnym i podyktowane było chęcią materialnego zabezpieczenia rodziny, jednakże było jego suwerenną decyzją, która niosła za sobą konkretne konsekwencje, których wnioskodawca był w pełni świadomy. W konsekwencji nie było podstaw do uwzględnienia jego roszczenia o odszkodowanie z pkt. 3.

Nie ma także podstaw do zasądzenia na rzecz T. B. (1) kwoty 83.929,60 zł tytułem odszkodowania za różnicę w wynagrodzeniu otrzymywanym w czasie służby w Policji, a tym przysługującym z tytułu świadczenia rentowego za okres od 01 lipca 2010r. do dnia 31 października 2015r. (roszczenie o odszkodowanie z pkt. 4).

Jeszcze raz należy podkreślić, że T. B. (1) dobrowolnie złożył wniosek o zwolnienie go ze służby (k. 125, 130), co rodziło określone konsekwencje, również w sferze materialnej. Należy mieć także na względzie, że T. B. (1) leczyl się psychiatrycznie począwszy od 2003r. Jego stan zdrowia psychicznego i fizycznego obecnie uzasadnia

zakwalifikowanie go do pierwszej grupy inwalidów, jest on całkowicie niezdolny do pracy (k. 205). Jak wyżej wskazano T. B. (1) odmawiał konsekwentnie poddania się w sprawie obserwacji psychiatrycznej w warunkach zakładu leczniczego. Zatem nie było podstaw do przyjęcia, że jego obecny stan zdrowia jest konsekwencją jego osadzenia w jednostce penitencjarnej. W dalszej kolejności oznacza to, że obecna całkowita niezdolność do pracy jest wynikiem pogorszającego się jego stanu zdrowia, niezależnym od jego osadzenia w jednostce penitencjarnej. Skoro zaś także w razie niestosowania wobec niego zatrzymania i tymczasowego aresztowania byłby począwszy od 01 czerwca 2010r. całkowicie niezdolny do służby, to za okres od dnia 01 lipca 2010r. do dnia 31 października 2015r. uzyskiwałby takie samo świadczenie rentowe jak obecnie. Zatem nie wystąpiła żadna szkoda po jego stronie.

Odnośnie roszczeń o odszkodowanie za pozbawienie prawa do równoważnika do czynszu najmu lokalu za lata 2010 - 2015 (roszczenie o odszkodowanie z pkt. 5), prawa do świadczenia tytułem równoważnika za umundurowanie za lata 2011 - 2015 (roszczenie o odszkodowanie z pkt. 6) oraz prawa do tzw. „karpiego” (roszczenie o odszkodowanie z pkt. 7) należy stwierdzić, że wszystkie trzy roszczenia nie przysługują T. B. (1). Aktualna pozostaje w tym względzie argumentacja z uzasadnienia co do roszczenia odszkodowawczego z pkt. 4. T. B. (1) dobrowolnie zwolnił się ze służby w Policji. W konsekwencji utracił uprawnienia do świadczeń przysługujących wyłącznie czynnym funkcjonariuszom Policji, tj. m. in. do równoważnika do czynszu najmu lokalu za lata 2010 - 2015, do równoważnika za umundurowanie za lata 2011 - 2015 oraz tzw. „karpiego”. W wypadku samego „karpiego” należy nadto dodać, że nawet jeżeli dalej służyłby w Policji, nie miałby roszczenia o takie świadczenie. Świadczenie zwane potocznie „karpim” jest nagrodą motywacyjną wypłacaną w grudniu za czwarty kwartał danego roku kalendarzowego. Wysokość nagrody uzależniona jest od decyzji przełożonego i wyników osiągniętych w służbie (k. 347).

Podobnie jak w wypadku roszczenia o odszkodowanie z pkt. 4 także w tym wypadku należy także podnieść, że z uwagi na obecny stan zdrowia psychicznego T. B. (1) - jeżeli nie zwolniłby się ze służby w Policji - obecnie także byłby rencistą policyjnym. Oznacza to, że także w takim przypadku nie byłby uprawniony do świadczeń dochodzonych roszczeniami z pkt. 5, 6 i 7 jako funkcjonariusz - rencista.

Sąd uznał roszczenie T. B. (1) za zasadne odnośnie roszczenia o odszkodowanie z pkt. 8. Jeżeli T. B. (1) nie byłby zatrzymany i tymczasowo aresztowany w sprawie, to nie doszłoby do zawieszenia go w czynnościach służbowych na okres od dnia 01 marca 2010r. do dnia 31 maja 2010r. W konsekwencji miałby roszczenia o kwoty równoważnika pieniężnego za niewykorzystany urlop w kwocie 1.847,40 zł netto oraz za dodatkowy urlop w ilości 5 dni w kwocie 512,67 zł netto. Nadto przysługiwałyby mu roszczenia o niewypłaconą różnicę nagrody rocznej, tj. kwotę 1.009,48 zł netto oraz niewypłaconą połowę poborów za miesiąc maj 2010r. w kwocie 1.516,07 zł netto (k. 369).

T. B. (1) zasadnie, w ocenie Sądu, domaga się odszkodowania z pkt. 8, lecz kwoty wszystkich części tego roszczenia opiewają błędnie na kwoty brutto, a nie netto. Dla celów ustalenia odszkodowania koniecznym jest jednak posługiwanie się kwotami netto. Kwoty netto stanowią bowiem wielkość majątkową, którą T. B. (1) by otrzymał, a którą utracił na skutek jego zawieszenia w wykonywaniu czynności służbowych. Zawieszenie to było zaś bezpośrednim skutkiem jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie.

Suma jednostkowych roszczeń wynosi łącznie 4.885,62 zł netto. Na powyższą kwotę składają się: 1.847,40 zł netto (niewypłacony równoważnik pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w 2010 r.) + 512,67 zł netto (niewypłacony równoważnik za niewykorzystany urlop dodatkowy w ilości 5 dni) + 1.009,48 zł netto (wyrównanie nagrody rocznej za 2010 r.) + 1.516,07 zł netto (niewypłacona połowa poborów za okres zawieszenia w czynnościach w maju 2010 r.) = 4.885,62 zł netto.

Niezasadnym jest żądanie Prokuratora o obniżenie o jedną czwartą kwoty odszkodowania z pkt. 8. Obniżenie kwoty odszkodowania jest praktykowane odnośnie świadczeń odszkodowawczych za szkody w postaci utraconego dochodu, który wnioskodawca uzyskałby w okresie jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Dotyczy to w praktyce na ogół wynagrodzenia za pracę. W niniejszym wypadku jednak roszczenia z pkt. 8 nie zostałyby uzyskane w okresie rzeczywistego pozbawienia wolności T. B. (1). T. B. (1) był zatrzymany i tymczasowo aresztowany w okresie od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r. Roszczenie z pkt. 8 obejmuje zaś połowę wynagrodzenia za miesiąc maj

2010r. W tym miesiącu T. B. (1) pozostawał na wolności, zatem ponosił także całość swoich kosztów utrzymania. W konsekwencji nie ma podstaw do pomniejszenia kwoty 1.516,07 zł netto o jedną czwartą.

Także nie ma podstaw do pomniejszenia o jedną czwartą świadczeń za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy oraz za niewypłaconą część nagrody rocznej. Nagroda roczna nie była świadczeniem przysługującym za okres służby w okresie od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r., lecz wynikała z samego faktu istnienia stosunku służbowego w okresie od dnia 01 stycznia 2010r. do dnia 01 czerwca 2010r. W wypadku obu równoważników za niewykorzystany urlop należy także wskazać, że urlopy te nie przysługiwały za okres od dnia 01 lutego 2010r. do dnia 01 kwietnia 2010r., lecz za cały okres od dnia 01 stycznia 2010r. do dnia 01 czerwca 2010r. Odnośnie ekwiwalentów za urlopy oraz nagrody rocznej także przeciwko potrąceniu od tych kwot jednej czwartej przemawia to, że oba roszczenia stałyby się wymagalne z dniem 01 czerwca 2010 r., jeżeli T. B. (1) nie byłby zawieszony w czynnościach służbowych.

W sprawie nie było podstaw do zasądzenia na rzecz T. B. (1) odsetek od kwoty 5.985,55 zł, względnie od wyżej uzasadnionej kwoty 4.885,62 zł tytułem odszkodowania z pkt. 8. Takich odsetek T. B. (1) domagał się w ramach roszczenia odszkodowawczego z pkt. 9.

Orzeczenie o przyznaniu odszkodowania ma zgodnie z przepisami k.c. charakter kształtujący. Wynika to wprost z treści art. 363 § 2 k.c. Norma prawna w nim wyrażona stanowi, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Z powyższego wynikają w niniejszej sprawie dwa wnioski. Zasądzenie odsetek jest możliwe dopiero za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia wypłacenia odszkodowania. Kwota 4.885,62 zł powinna zostać zwaloryzowana zgodnie z art. 358¹ § 3 k.c.

W tym stanie rzeczy Sąd dokonał waloryzacji kwoty odszkodowania za niewypłacone równoważniki za urlopy wypoczynkowy i dodatkowy za 2010r., za połowę poborów za miesiąc maj 2010 r. oraz za niewypłaconą część nagrody rocznej za 2010 r. Kwota 4.885,66 zł stanowiła w zaokrągleniu 152,76 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2010r. Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010r. wyniosło 3.197,85 zł (M.P. nr 57, poz. 774). Zatem uzyskuje się mnożnik waloryzacyjny 1,5276 [4.885,66 zł (odszkodowanie netto z pkt. 8) : 3.197,85 (przeciętne wynagrodzenie miesięczne w II kwartale 2010r.) = 1,5276 w zaokrągleniu przy zastosowaniu art. 322 k.p.c.]. W chwili orzekania, tj. w dniu 06 lipca 2017r., najnowszymi dostępnymi danymi o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu były dane podane w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2017r. z dnia 11.05.2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 446). Przeciętne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2017r. wyniosło 4.353,55 zł. W konsekwencji Sąd ustalił kwotę zwaloryzowanego odszkodowania z pkt. 8 na kwotę 6.650,48 zł (4.353,55 zł x 1,5276 (mnożnik waloryzacyjny) = 6.650,48 zł netto w zaokrągleniu).

Wobec powyższego Sąd uznał za zasadne roszczenie o odszkodowanie z pkt. 8 co do kwoty 6.650,48 zł. Niezasadnym jest roszczenie o odszkodowanie z pkt. 9.

Niezasadnym jest roszczenie T. B. (1) o odsetki ustawowe od kwoty 3.031,14 zł wypłaconej mu dnia 02 października 2015r., tj. roszczenie o odszkodowanie z pkt. 10. Kwota ta została wypłacona z uwagi na wydanie wyroku uniewinniającego w sprawie III K 238/12 (k. 193 - 196, rozdział III akt osobowych). Świadczenie wypłacone w dniu 02 października 2015r. stało się dopiero wymagalne na skutek uniewinnienia T. B. (1) w sprawie III K 238/12. Prawo cywilne dopuszcza potraktowanie wypłaconej kwoty 3.031,14 zł jako części odszkodowania w sprawie za niewypłaconą w 2010 r. połowę wynagrodzenia za miesiące marzec i kwiecień 2010r. W niniejszej sprawie takie roszczenie byłoby zresztą zasadne. W okresie od 2010r. do chwili orzekania doszło do wyraźnego zwiększenia się wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Wypłacona kwota 3.031,14 zł jest kwotą nominalną szkody wyrządzonej T. B. (1) w 2010r. na skutek jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie. Zatem obecnie Sąd ustalając odszkodowanie za szkodę objętą wypłatą z 02 października 2015r. zasądziłby ponad kwotę 3.031,14 zł, kwotę odpowiadającą mnożnikowi waloryzacyjnemu. W niniejszym postępowaniu stosuje się jednak, jak wskazano

wyżej art. 321 § 1 k.p.c. Zgodnie z nim Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. T. B. (1), reprezentowany w sprawie przez pełnomocnika, nie żądał - co do roszczenia odszkodowawczego z pkt. 10 - uzupełnienia odszkodowania, lecz odsetek ustawowych. Orzeczenie wobec niego odszkodowania byłoby zatem orzeczeniem co do roszczenia nieobjętego żądaniem, a tym samym naruszeniem art. 321 § 1 k.p.c. W konsekwencji niezasadnym jest roszczenie o odszkodowanie z pkt. 10.

Sąd uznał za zasadne roszczenie o odszkodowanie z pkt. 11. Ustalenia stanu faktycznego wykazały, że M. B. 5 - krotnie była w G. celem widzenia z T. B. (1) w trakcie jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania. Odległość z ich ówczesnego miejsca zamieszkania, tj. Osiedla (...) w K., do G. wynosi 146 km. Zasadnym jest przyjęcie jako miernika kosztów dojazdu 0,8358 zł za jeden kilometr. Zatem łączna wysokość szkody spowodowanej 5 dojazdami z Osiedla (...) w K. od G. i z powrotem wynosi łącznie kwotę 1.220,27 zł [146 km (odległość z Osiedla (...) w K. do G.) x 0,8358 zł (stawka za jeden kilometr) x 2 (droga tam i z powrotem) x 5 (ilość przejazdów na widzenia) = 1.220,27 zł w zaokrągleniu]. Kwota odszkodowania za dojazdy nie podlega waloryzacji z uwagi na brak zgłoszenia odpowiedniego żądania przez wnioskodawcę odpowiednio do treści art. 321 § 1 k.p.c.

Podsumowując powyższe łączna kwota odszkodowania w sprawie wynosi 7.870,75 zł. (6.650,48 zł netto (odszkodowanie z pkt. 8) + 1.220,27 zł netto (odszkodowanie z pkt. 11) = 7.870,75 zł netto).

Wobec powyższego Sąd w pkt. 1 wyroku na podstawie art. 552a § 1 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.07.2015r. do dnia 14.04.2016r. i art. 358⁽¹⁾§3 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.07.2015r. do dnia 14.04.2016r. w zw. z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11.03.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016.437) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy T. B. (1) kwotę 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 7.870,75 zł tytułem odszkodowania. Sąd nie zasądził odsetek od kwot zadośćuczynienia i odszkodowania za okres od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. Odpowiedniego wniosku nie złożył wnioskodawca. Zatem orzeczenie odsetek było niedopuszczalne w świetle art. 321 § 1 k.p.c.

W pkt. 2 wyroku Sąd w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

Sąd w pkt. 3 wyroku na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. i § 11 ust. 6 i § 17 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy T. B. (1) kwotę 384 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika.

W pkt. 4 wyroku Sąd na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

SSO Izabela Dehmel

ZARZĄDZENIE

Proszę:

1. Odnotować.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:
 - pełnomocnikowi wnioskodawcy;
 - Prokuratorowi.
3. Akta przedłożyć z apelacją lub za 14 dni.

P., dn. 02.08.2017r.

SSO Izabela Dehmel